Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV — Reus, Dijous 24 de Maig de 1900 — Núm. 3 573

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.	Ptas.	1
n provincias trimestre.	»	3'50
Extranger y Ultramar	»	7

Anuncis, á preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una aceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sía tota classe de..... TOS

La que paga més contribució de la provincia.

Seva es, puig, la culpa sinó ha sapigut aprofitarse, aprofitantse éll á un temps y salvant á la nació.

EMPRÉSTIT

JOAQUÍM SOCIATS s' encarrega, de franch, de suscriure al emprèstit Amortisable 5 0|0 y convertir las Obligacions d' Aduanas y del Tresor; donant quants informes se solicitin sobre las mentadas operacions.

Carrer Santa Anna, 26, baixos

SABATERÍA VALLS

MONTÉROLS, 35.—REUS

En aquest antich establiment de calsat, trobará 'l públich un complert y variat surtit de totas classes, poguent garantisarlos [illegible] y que 's adaptan perfectament á la configuració dels peus d' aquest país, sólida construcció y preus sens competencia possible.

PREU FIXO.—**SABATERIA VALLS**.—*PREU FIXO*

INSTITUT VACUNÓGENO SUÍS ❖ LAUSANNE

DIPOSIT EXCLUSIU A REUS

D. ANTON SERRA (farmacèutich)

Arrabal Santa Anna, 30

LINFA

Tubo pera 2 á 3 vacunas	Ptas.	1'25
Tubo pera 8 á 10 vacunas	»	1'50
Tubo pera 20 á 25 vacunas	»	3'00
Estutx ab 5 tubos pera 2 á 3 vacunas	»	4'00

PULPA

Placas pera 3 á 4 vacunas	Ptas.	1'50
Placas pera 6 á 8 vacunas	»	3'00
Pots pera 25 vacunas	»	8'00
Pots pera 50 vacuuas	»	15'00

Traslado

Joan Magriñá, Metje Cirurjiá ha traslladat son despatx al carrer de Sant Salvador núm. 1, cantonada al Arrabal alt de Jesús, entrusselo, ahont ofereix sos serveys professionals.

Horas de consulta de 12 á 2.

Secció doctrinal

Pogué ferho

Pera que un Govern tingui dret á ser respectat per la rahó y no per la forsa, no basta compartir lo temps entre donar ordres als capitans generals y discorrer respostas mortificants pera 'ls atachs de la oposició.

Pera serho hi ha que posar ma en tot lo que sigui causa de desassocego y malestar; hi ha que fer soportable lo pes dels imposts, advertintloshi bé; hi ha que simplificar una administració de quals arts ha sortit aquesta penosíssima situació social en que 'l Estat y 'l ciutadá se miran y 's tractan com enemich irreconciliables; hi ha que suprimir tot lo que 's tramit sens mes justificació que la de mantíndrer en afrentosa vida vegetativa uns cuants centenars d' espanyols; hi ha que descentralisar facultats é iniciativas que poguent ser raudals de vida que portessin al mar y al mon enter una expressió de forsa, no son mes que menguats torrents que van deixant lamentacions de moribunt ó blasfemias de perturbat; hi ha que procedir considerant que la cuestió social espanyola no está per ara en lo proletariat tant com en una aristocracia desorientada respecte de sos debers colectius y en una classe mitja per complerts á las foscas y desvalguda cuant atany á son pervindre moral y material; hi ha que portar á la administració de la justicia y de la ensenyansa l' alé reconstituyent de la vida real cada día més olvidada en tribunals y en escolas; hi ha que desmontar eixas complicadas agrupacions de personas á que 's dona lo pompós títol d' Exércit ó de Marina sols per tindre un pretext pera arrebatre al país 'o diner que consumeixen, y crear en son puesto verdaders elements de forsa que converteixin això de la patria íntegra (¿?) y alló altre del decoro nacional, de adjectius retórichs á la mercé dels vents, en sustancias á salvo d' hostilitats y «asechanzas»; hi ha que fer, per lo tant, tot lo que 's indispensable pera crear una nació ahont sols veyém la apariencia d' un Estat.

Tot aixó, y encara més si cap pot fer lo Sr. Silvela en unió de sos companys de Govern. Es més, degué ferho, puig que lo oferí solemnement al país que l' aceptá com bó y s' hauría posat per enter á son costat si l' hagués escoltat.

JO Y EN COMAS

MONÓLECH POSTUM (1)

ORIGINAL DE

D. LLUÍS QUER

—Ja soch casat. Ara, ara mateix acabém d' arribar de S. Jaume, que es la meva parroquia, la dona, jo, mas dos cunyadas y en Comas; velshi aquí tot l' acompanyament. Com á lluhit podía haverho sigut molt mes, si, no hi ha cap dupte; pero jo vaig consultarho avans ab en Comas y 'm va dir: «Com menos gent, millor» y jo 'l vaig creure... casi be sempre 'l crech.

¡Casat jo! ¡Jo! l' enemich més irreconciliable del matrimoni... y casat de debó... per l' Iglesia y pel Civil, nada menos, perque no pugui desdirmen. Cosas d[illegible]

Allí tinch la meva dona... ara s' está cambiant lo vestit negre de nuvia, que portava á la cerimonia... ¡Lo vestit negre! ¡¡Pobre dona!!...

Velshi aquí las consecuencias de ser propietari,.. d' aixó, d' aixó ha nascut aquesta complicació en la meva vida; es á dir, no d' aixó solzament: la cosa vé de més lluny,.. de la Bolsa... de la herencia, si, si, 'm vé de la herencia...

Veyam, recordém fets: la dona no ha acabat de mudarse encara... tinch temps: aprofitémlo.

Jo estudiava per metje; d' aixó hi ha trenta anys; anava al hospital; lo Doctor Letamendi era 'l meu catedrátich. ¡Oh! prou que 'l mestre era bó... lo que va resultar dolent, pero molt dolent, vaig ser jo, lo deixeble. Cada dia feya campana... aquells billars del Café d' Orient m' atreyan com l' imán y com l' imán 'm xuclaban 'l temps y 'ls quartos.

En Comas també estudiava per metje, també tenia á Letamendi per catedrátich... y també jugava als billars del Café d' Orient. Nada, que al mes de Juny 'ns varem presentar éll y jo á exámens... y 'ns varen plantá una carbassa com un temple á cada hú.

¡Bueno! ¿No voléu aprobarme 'l curs, eh? Donchs s' ha acabat, no vull estudiar més, y jo y en Comes varem dur 'ls llibres als encants y 'ns en varen donar sis pessetas.

Avants ja ho eram molt amichs en Comas y jo, pero després de la carbassa ho hem sigut molt més: ara.. ni germans. Com ell no té familia y jo tampoch, vam resoldre llogar pis y fa més de vint anys que éll y jo l' habitém y, la veritat no estém gens malament.

Aném ara al assumpto. Los meus pares al morir 'm van deixar cinch mil duros; en Comas va heredar també, d' un oncle seu, una cantitat igual, duro en van, duro enrera. Llavors jo que 'm poso á jugar á la Bolsa y en Comas també... casi sempre fá lo que jo faig... La sort 'ns afavorí y en pochs mesas varem guanyar un bon pico.

¿Que fem ara, dich jo d' aquets diners? y en Comas me respón: lo que 's jo m' en vull comprar una casa, ¡Bravo! ¡bona idea! vaig respondre; jo també me 'n compraré un' altra y ja 'ns tenen corrent tot lo sant dia per Barcelona buscant dos casas, una per éll y una altra per mi: al fi las varem trobar y, mirin si es ben

(1) Llegit per lo Sr. Olivella en la vetllada necrológica, dedicada á la memoria del autor, celebrada al «Centre de Lectura» la nit del dia 13 del present mes.

casual; las dos son al mateix carrer, l' una al costat de l' altra, iguals en dimensions y en valor y fins varem lograr firmar las escripturas al mateix dia y á cas a'l mateix notari. Están á la disposició de vostés, son al carrer de Fernando... dels pobres, vamos, al carrer de Ponent.

Del meu casament en té la culpa la casa: al firmar l' escriptura ja 'm van assaltar pressentiments de que passaría alguna estranyesa y tant es aixís, que 'ls vareig comunicar á n' en Comas y ¿saben vostés lo que 'm va respondre? ¡se 'n va riure! ell riure! es la única vegada que l' hi he vist semblant cosa, perque en Comas... ¡no riu may!

Jo no tinch procurador, en Comas tampoch, natural. Lo dia tres de cada mes,sortim éll y jo plegats,'ns tirém al carrer. ¿Saben ahont aném? Al dia tres á veure la portera de la casa del carrer de Ponent; al dia quatre á veure la portera de la casa d' en Comas del carrer de Ponent. L' objecte ja poden presumirlo, 'ls inquilinos (ne tením dotze cada un) pagen lo lloguer á las respectivas porteras y nosaltres 'ls hi aném à recullir y á deixárloshi 'ls recibos firmats ja pe 'l mes vinent ¡Oh! jo y en Comas ho tením molt ben montat! Los nostres inquilinos son puntuals, molt puntuals: tot gent séria y que 'ls agrada 'l cumplir... ¡per aixó vaig quedar molt sorprés, farà cosa de dos mesos quant sento que la portera 'm diu:—Senyoret l' inquilino del quint pis, segona porta, no m' ha dut encara los diners del mes.

Sorpresa general: jo 'm miro á 'n en Comas y ell 'm mira y 's queda mut com una estátua de pedra.

Lo cás era grave. Revestintme de la serietat que deu tenir un propietari del Carrer de Ponent, li pregunto á la portera.

—¿Qui hi viu en aquest quint pis?

—Tres noyas.

—¿Tres noyas?

—Si senyó; las tres son germanas: la gran dona llissons de dibuix per las casas; ara está malata; las altres son molt jovenetas: la una té set anys y l' altre vuyt.

—Comas, dich jo, ¿pujém á visitar á la malalta, acompanyats, s' entén, de la portera?

Per tota resposta en Comas s' enfila escala amunt jo derrera d' éll y la portera á retaguardia. Arribém al quint pis, segona porta y la portera truca; una veheta de dintre 'ns diu: passin, y entrém.

Lo primer que s' ens presenta á la vista es una saleta de parets blancas, neta com una patena; per motbles mitja dotzena de cadiras de bova y al centre de l' habitació una gran taula tota plena de... ¿á qué vá que no ho endevinarían may? ja 'ls hi diré: ¡de caps de ninas de cartró! A cada costat de la taula estaban sentadas las dos nenas que 'ns había dit la portera. La una sucaba un pinzellet molt petit en un vaset de tinta xina; l' altre un pinzellet igual á une xicra de carmí. La gran feya 'ls ulls de las ninas, la petita la boca y las galtetas, y ab quina senzillesa ho traballaban! La gran prenía ab la má esquerra son cap de nina, sucaba 'l pinzellet; tris, tras, dos curvas; eran las cellas; pim pam; dos pichs; eran los ulls. Passaba llavors lo cap á l' altra germana que ja tenía 'l pinzellet sucat de carmí.., ¡tras! ratlla: la boca; ¡crach! ¡crach! un cop á cada costat y ja li tenín las rosas á las galtas... Aixís mateix, aixís, tan fácil com ho conto; alló era un moviment continuo y com per art d' encantament, aquells trossos de cartró blanch, prenían vida y 's convertían en caronas finas y riatlleras, qué plenas de gracia y picardía 'ns miraban á mi y á n' en Comas, qu' estabam embadocats.

De nostre entontiment 'ns va treure la veu de la portera, que preguntaba á las nenas per la seva germana.

—Entrin, entrin, digué una veu dolsa y trista al mateix temps, que surtía de la saletá ab alcoba del devant.

En Comas no gosaba passar, y jo... tampoch; no sé si es que 'ns en donabam vergonya ó bé que teníam por.., no de pendre mal, no, no senyors, sino una por estranya, com un fret que 'ns penetrés á dintre 'l moll dels ossos. La portera 'ns va treure d' aquest ensopiment y empenyentnos, ab no gaire bon modo, 'ns feu entrar á la saleta. Casi hauríam fet be de quedarnos fora... Figúrinse un motblatje net y senzill y acotxada en lo llit que ocupava tota l' alcoba, una noya d' uns vint anys, més blanca que 'ls llensols que la cubrían. Dos ulls negres, brillants, hermosos, adornavan aquella cara que semblava feta de cera; las mans llargas, finas, transparents y dibuixantse un trist somrís en los seus llabis descolorits. La portera, sense més ni més, li solta aquesta andanada:

—Miris, Roseta, lo senyó (y 'm senyalaba á mí) es l' amo de la casa y vé á cobrar lo lloguer del mes passat, que vostè á quedat á deure...

¡Válgem las onze mil vergesl Una bomba que en aquell moment hagués caigut y explotat al mitj de la saleta, no hauría fet més mal que aquellas paraulotas tan grosseras de la portera. La malalta, de blanca com un lliri qu' estava al entrar nosaltres, 's va tornar vermella com una roella; jo, en cambi, 'm vaig tornar més blanch que 'l paper d' escriure,y en Comas... ¡oh, en Comas! no sapiguent que fer ni per hont girarse... va tancá 'ls ulls!

—Senyoreta, vaig dir jo, un poch refet de la sorpresa, la portera s' enganya; no vinch á cobrar lo lloguer del pis, molt al contrari; havent sabut la seva malaltía, l' amich Comas y jo, 'ns habém permés lo pujar á visitarla.

¡Eh quin cop! Y ara que diguin que no sé sortir d' un mal pas.

—Ya ho veuhen, senyors, estich malalta; fa més de tres setmanas que no he pogut deixar lo llit; las mevas germanetas, pintant ninas nit y dia guanyan una poquetat, lo precís pel gasto del dia. Si Deu ho vol aviat estaré bona y podré posarme al corrent ab vosté...

—Calli, calli, vaig respóndreli jo: aixó no la té de preocupar ni gens ni mica; lo que interessa es que 's cuidi molt aquest costipat que veig que la molesta, (la pobre tossía prou sovint) Veurá, permetim péndreli 'l pols: hi entench alguna cosa, tinch 'ls estudis de metje; soch deixeble de 'n Letamendi y... apropósit, ¿qui la visita?

—Ningù.

—¡Qué díu ara; no ha avisat un metje!

—Veurá, la meva posició no 'm permet aquest gasto.

'M miro á n' en Comas y 'l trobo ab los ulls en blanch contant las vigas del sostre... estaba conmogut, jo li conech... aquest es lo modo que té de demostrarho.

—Veyam lo pols, dich á 'n ella y la polso...

¡Mare de Deu! ¡quina febre!... s' arbolaba!

¡Cent vint polsacions per minut! Senyalo la malalta á n' en Comas, la polsa també y ab dissimulo 'm clava una puntada de peu, qu' encara 'm dura 'l blau. Quan vol expressarse d' una manera enérgica, ell ho fa aixís... jo 'n tinch totas las pantorrillas plenas d' aquestos blaus... per aixó ho sé.

—Senyoreta: jo soch amich d' un metje molt entés, vaig á buscarlo desseguida... ah, no, no passi angunia, es un home molt rich y visita de franch: ho fa per gust.

—Pero...

—Nada, nada: es precís es necessari que la veigi un metje al moment.

—Pero ¿es que per desgracia estich grave?

—Per ara no, pero val més donarli cobro al seu costipat.

Surtím en Comas y jo y al arribar á baix al portal, éll, sense dirigirme la paraula, tirá carré amunt; jo 'l segueixo; plassa de l' Universitat; jo darrera d' ell; Rambla de Catalunya, y jo trepitjantli 'ls talóns, fins que al trobarse frente á casa 'l doctor Robert, ell que 's detura, jo també: en Comas y jo habiam tingut lo mateix pensament.

***

Eran las cinch de la tarde. Lo doctor Robert havía acabat la consulta y surtía: 'ns hi acostém y ab pocas paraulas li esplico 'l cas, m' escolta ab atenció y 'm díu senzillament—Aném á veure la malalta.

Als deu minuts ja eram al capsal del llit de la Roseta. Lo Doctor polsa, mira, inspecciona y 's despedeix de la pobre noya, dihentli paraulas de consol.

Sortím junts y com es home de pocas rahons 'm diu;

—Tissis, últim grau; tres mesos de vida... y 'ns deix atordits.

—Comas ¿qué pensas fer per aquesta malalta? li pregunto y en Comas, 'm mira fixament y diu:

—Tot.

Precisament aquesta era la paraula que jo esperaba d' ell.

D' aquella hora en avant, 'ns varem constituhir en enfermers de la Roseta; varem llogar una bona dona pera cuidarla y un metje del vehinat, pagat per nosaltres, naturalment, la visitaba. ¡Lo Doctor Robert no s' había errat, no, per desgracia: la tissis consumía á la pobre noya!

Plena d' agrahiment 'ns miraba á mi y á n' en Comas ab dolcíssima tendresa y de 'ls seus ulls relliscaban cara avall dos grossas llàgrimas que al arribar á sas galtas lo foch de la febre evaporaba.

'Ls cuidados, 'ls remeys y fins la relativa tranquilitat de que ara disfrutaba l' anavan aliviant poch á poch. Un dia sentintse ja millor 'm digué:

—No sé com pagarlos lo que per mí fan; la vida l' estimo, sí, pero no per mí sino per l' abondono en que quedarían aquets dos angelets de Deu, (y ab lo cap 'ns senyalaba sas germanetas.) ¿Qué sería d' ellas, verge santa, si jo 'ls faltaba!

Aquestas paraulas varen caurer com pesada massa al bell mitj del meu cor; igual li passá á n' en Comas, y ni ell ni jo vam tenir paraula per respondre.

Mes tart pogué ja la Roseta deixar lo llit; la febre va calmarli y entrá en un d' aquells períodos bonansosos tan frequents en aquestas enfermetats.

D' allavors varem convenir en passar junts las vetlladas. 'Ns reuníam á las vuyt de la nit á la saleta de las ninas; un quinqué daba sa llum suau sobre 'ls caps de cartró pintats que semblavan caps d' angels. Las germanas petitas, que ja comensaban á tenirnos franquesa, ab sos ditxaratxos y sas sortidas graciosas é ignocents 'ns comunicaban á tots nosaltres l' alegría de la joventut. La Roseta parlaba poch y quánt ho feya, era pera recordar los temps passats, sa familia, sa mare... sa mare sobre tot y era allavoras tan dolsa sa veu, tan tendre... que moltas vegadas mirant jo de rebull á n' en Comas, l' atrapaba aixugantse 'ls ulls ab dissimulo... Sí; en Comas ploraba d' amagat... y jo feya com ell. Ab quanta ansia esperabam en Comas y jo l' hora d' aquestas vetlladas; jamay ni ell ni jo habíam gosat d' un tan suau y tendre benestar. Al punt de las deu 'ns alsabam, 'ns despedíam de la Roseta ab una estreta de ma... y las petitas 'ns donaban una abrassada y dos petons, un á mi y un á n' en Comas.

Una nit, al sortir y aixís que 'ns trobém al carrer, m' atura 'n Comas y 'm diu:

—Y ¿qué 'n farém de las petitas quan la Roseta sigui morta?

—No ho sé! vaig respondre sorprés.

—Donchs jo sí; es precís acullirlas y amparárlas, va dir ell.

—Si, Comas, si, las ampararém, pero com? ¿en quina forma? ¿ab quin títol?

—Aixó no ho sé; fa temps que tracto de resoldre aquest problema y no puch conseguirho.

—Donchs jo ja 'l tinch resolt, li vaig respondre.

—¡Tú! ¿Cóm? ¡Parla!

—Si jo 'm casés ab la Roseta, llavórs aquellas criaturas 'm serían germanas y quan ella faltés...

—¡Tens rahó! Càtxala... ets un home de bé: si tú no t' hi casas, m' hi caso jo!

—Comas, abrassam: ets un home de cor!

. . . .

Y ara vením de S. Jaume, del casament y á la pobre Roseta, que es ja la mevá dona, pochs dias li quedan de vida... pero las petitas tenen ja d' ara en mi, més que un germá, un pare carinyós que cuidará per sempre més d' ellas... y á la Roseta, quan Deu la cridi al seu costat, no li faltarán dos cors que la plorin, dos cors que la recordin y dos bons amichs que preguin per ella. Sí, sí; jo y en Comas la recordarém, la plorarém y pregarém per ella á Deu.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas

del dia 23 de Maig de 1900

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetre aneroide	Grau d'humitat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Obser. particular.
9 m.	754	82	‘	4'7	Ras	
3 t.	753	80			»	

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Máxima	Mínim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.
9 m.	Sol. 35	12	18	S.	Cumul	0'4
3 t.	Sombra 26		22	S.	»	0'3

S' há suspés la publicació de «La Creu de Catalunya», diari catalá que comensá á publicarse al dia següent d' haverse suspés també nostre estimat confrare «La Veu de Catalunya».

La noticia d' aquesta nova suspensió ha sigut molt comentada en nostra ciutat, puig ningú s' esplica 'l *per que* d' aquesta mida.

Nosaltres la enteném d' aquesta manera: Quan un home escala un puesto que no mereix, valentse de falsas manyas, no 'l pot desempenyar ab acert ni á gust dels que li prestaren sa ajuda pera lograrlo, perque 'ls enganyats s' han de tornar contra éll y éll sens prestigi ni mérits, débil pera lluytar contra la forsa de la rahó, s' ampara en la forsa del *ordeno y mando* y fora del devant qui 'm fassi estorb.

No recordém á quin autor hem llegit: «Si quieres »saber de lo que un hombre carece fíjate de lo que »blasona». Y aixís se compren que qui tant y tant pregoná regeneració y justicia are 'ls hi fassi un nús á la cúa.

—

Al cap-vespre d' ahir los nuvols nos envisren unas quantas gotas.

—

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració de Consums per diferentas especies puja la cantitat de pessetas 843·86

—

Pera avuy s' anuncian al teatre Fortuny los dramas «El Cacique», pera la tarde; «La Pilarica», en tres actes y en vers, y l' estreno del sainete «La Portería», arreglat á la escena catalana per don Narcís Pons, á la nit.

Algo es algo, que dirian enllá del Ebre.

—

Per no haverse reunit suficient número de senyors regidors nostre Excm. Ajuntament no pogué celebrar ahir nit lä sessió de primera convocatoria corresponent á la present setmana.

—

S' ha estrenat ab gran éxit al teatre Catalá de Barcelona una comedia en un acte de nostre amich y colaborador D. Joseph Barbany, (Pepet del Carril) titulada «Sotaterrat».

—

Al teatret de la societat «El Alba» lo próxim diumenge 27 del corrent, se posará en escena la comedia catalana en 3 actes «Un pom de violas», verificantse després l' acostumat ball.

—

Segons los calculs astronòmichs del eminent D. Joseph Landerer, tindrà lloch altre eclipse notable, també total, en 1905, siguent de notar que sa duració será de 2 minuts y Tortosa un dels punts principals hont podrá observarse ab tots los detalls interessants d' aquest admirable fenómeno qu' actualment, ab motiu del que tindrá lloch lo 28 del corrent, posa en moviment á las primeras notabilitats del mon científich, acudint á Elche pera verificar las observacions que circularán per la prempsa universal pera ilustrar á la humanitat sobre un dels més grans aconteixements astronomichs d' aquest sigle.

—

Dia de dol va ser lo dissapte pera 'l poble de Alcanar. En la corrida de torets que 's va celebrar, un dels novillos va alcansar á tres homes, deixant mort á un d' ells en la mateixa plassa, y á dos ferits, un de gravetat.

Lo mort era de Vinároz, y un dels que sofriren importants banyadas, d' Ulldecona. La corrida va esser suspesa en quan succehiren aquestos tristos accidents.

Alcanar está consternat.

Entre 'ls espectadors hi va haver sustos, desmays, y síncopes.

Lo rector del poble D. Froilá Beltrán, demostrá un comportament molt digne en l' acte del enterro de la víctima, evidenciant son desinterés, y assistint ab gran solicitut á las personas feridas.

—

Continua abundant lo caudal de las ayguas del Ebro, pero havent baixat algo, diuhen de Cherta y Tivenys que son en gran número las «sabogas» que s' agafan en aquellas platjas deliciosas, per lo qual están molt contentas las familias que ab la pesca 's guanyan la vida.

—

Diuhen de Vilanová y Geltrú que 'ls preus dels vins continuan encalmats, donchs desde fa molt temps no s' han realisat compras d' importancia á aquella comarca.

—

Han sigut aprovats per aquest Govern civil los pressupostos adicionals dels Ajuntaments d' Amposta, Gandesa, Roquetas, Vinebre y Alforja.

—

S' han elevat al subsecretari del Ministeri d' Instrucció pública y Bellas arts los expedients de visita ordinaria girada per l' inspector del ram á las escolas de La Musara, Vilaplana, Aleixar, Maspujols y Castellvell.

—

Lo Govern civil de la provincia senyala 'ls dias 12, 13, 15, 18 y 19 de Juny próxim pera la comprobació y contrastació periódica de las pessas, mesuras é instruments de pesar que s' usan en lo partit judicial de Reus.

—

Lo senyor Gobrrnador civil de la provincia rebé ans d' ahir tarde un telegrama del alcalde de Bellmunt, qui comunica que entre tres y cuatre de la matinada hi hagué duas desgracias en las minas, resultant mort un obrer y sense esperansas de vida l' altre.

La veu de la veritat

Desde més de quinze anys los médicaments COSTANZI son los únichs que curan qualsevol enfermetat venérea ó sifilítica.

Pera més detalls llegeixis en 4.ª página Miraculosos confits ó injecció anti-venéreos y Roob anti-sifilítich COSTANZI.

Secció oficial

Registre civil

del dia 23 de Maig de 1900

Naixements

Pere Pujol Banús, de Joan y Josepha.—Joseph Pamies Piñol, de Joseph y Angela.—Josepha Roerté Inglés, de Joseph y María.

Matrimonis

Tomás Sugrañes, ab Carme Prats.

Defuncions

Josepha Gavaldá Vidal, 22 anys, Major, 11.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Ascensió. Sant Robustiano.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Joan Batista (*Providencia*).

En lo dia d' avuy comensa en aquesta Iglesia la Oració de las 40 horas. S' exposará S. D. M. en l' Ofici que en lo dia d' avuy y del diumenge se celebrará á dos quarts de deu y 'l divendres y dissapte á las 9, y se reservará á dos cuarts de vuit y á las 7 respectivament, precedint avans lo cant del Seráfich Trissagi.

Continúa lo Mes de María durant la Missa de las 8.

Sant de demá.—Santa María Magdalena.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 22

De Barcelona, en 6 hs., v. inglés «Cortés» de 849 ts., ab tránsit, consignat als senyors Mac-Andrew y C.ª

Despatxadas

Pera Génova y esc., v. italiá «Unione», ab efectes.
Pera Cette, v. «Correo de Cartagena», ab vi.
Pera Génova y esc., v. «Alcira», ab efectes.

—

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del día d' ahir.

Interior	69·38	Cubas del 86	82'
Orenses	22'05	Cubas del 90	68·81
Colonial	118'50	Aduanas	102'62
Norts	62'50	Ob. 5 0[0 Almansa	97·87
Alicants	83 85	Id. 3 0[0 Fransa	51'
Filipinas	'		
PARIS			
Exterior	73'55	Interior	69 35
GIROS			
París	25'	Londres	31'47

Se reben órdres pera operacions de Bolsa Compra y venta al contat de tots classe de valors cotisables da Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedes de tots los paissos.

—

J. Marsans Rof

Representant en Reus: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	69'47	Aduanas	102'75
Exterior	'	Norts	62'40
Colonials	118'	Alicants	83 85
Cubas 1886	82'	Orenses	21'95
Cubas 1890	68 75	Obs. 6 0[0 Fransa	94·37
Filipinas	87'	Id. 6 0[0 »	50 75
Exterior París	73'27	Id. 3 0[0 »	'
GIROS			
París	25'	Londres	31'47

Ordres de Bolsa pera Barcelona Madrid y París.—Compra y venda al comptat de tota classe de valors.—Descompte de cupons.—Compra de monedas d' or y bitllets de tots los paissos.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

Anuncis particulars

Emissió de títuls de Deute Amortisable al 5 0[0

Suscripció que tindrá lloch en lo Banch d' Espanya lo dia 4 de Juny próxim, desde las 9 del matí á las 7 de la tarde.

Donarán datos sobre la mateixa, y s' encarregarán de las peticions de suscripció los Corredors de Comers d' aquesta plassa D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Llauradó, D. Joan Vallés Vallduví, D. Francisco Prius y D. Calixto Martí.

HORT

Se desitja trobarne un pera arrendarlo en bonas condicions.

Informarán en aquesta Imprempta.

Interessant als viticultors

CARTILLA RÚSTICA

PERA US DEL CULTIVADOR DE LA

VINYA AMERICANA

PUBLICADA

Per la Redacció de «El Labriego»

Vista la bona acullida que ha merescut la primera edició d' aquesta CARTILLA RÚSTICA impresa en idioma catalá, tota vegada que 's vegé agotada en un breu espay de temps, la Redacció de «El Labriego» cregué convenient procedir á sa reimpresió al castellá, degudament aumentada.

Dita CARTILLA la forma un volúmen en 8.º major de 140 páginas y 's ven al preu de 6 rals l' exemplar en aquesta imprempta.

MODISTA DE SOMBREROS

S' ofereix á domicili pera tota classe d' arreglos y confecció dels mateixos.—Arrabal de Santa Anna, número 26, pis tercer.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

COMPANYÍA CÓMICH-DRAMÁTICA

CASTELLANA Y CATALANA

dirigida per lo primer actor

D. MIQUEL ROJAS

Funcions pera avuy.—Tarde á las 3.—Segona representació del grandiós drama en 6 actes «El Cacique».

Nit.—4.ª d' abono.—Estreno del drama en 3 actes y en vers, original de D. Joseph Fola «La Pilarica», y estreno del sainet catalá en un acte «La Portería». Entrada á localitat 3 rals.—Id. al Paradís 2.—A las 9.

Telégramas

Madrid 22.

Lo senyor Gasset ha dit, contestant á la protesta de las Cambras de Comers á sa Circular, que li sembla mesurada.

Reconeix la importancia de ditas Cambras, afegint que serán respetadas mentres respectin la legalitat y no aconsellin la resistencia al pago.

—De Malaga telegrafian que 'l vehí Anton Cervantes, que fa temps tenía desitjos de suicidarse, se tirá al mar.

Un gós que l' acompanyava, al veure á son amo en perill de mort, se tirá al aigua, conseguint salvarlo.

—En la Bolsa continúa la excitació.

Se discuteix apassionadament entre 'ls tenedors del Deute perpétuo y dels Deutes del Tresor l' empréstit.

Los tenedors del 4 per 100 tronan contra 'l ministre d' Hisenda, fundantse en que concedeix excessivas ventatjas pera 'l nou empréstit, donchs devia haver adoptat lo tipo del 87, ó quan menos lo del 86

Censuran, ademès, lo que s' hagi escullit pera la emissió de títuls la última desena d' aquest mes, creantse així dificultats pera la liquidació.

Imp. C. Ferrando, Plassa de la Constitució.

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas á la Cocaina y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis caterrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativa com ulcerosa y granulosa; tos faringea, ronquera, afonia y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipósit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en totas las bonas farmacias y principals droguerias.

A. SALVATI COSTANZI
Carrer Diputació, 435.
Barcelona

MIRACULOSOS ◆ CONFITS

O INJECCIÓ ANTIVENÉREOS Y ROOB ANTISIFILITICH

COSTANZI

No pochs envejosos sufreixen grandement per lo favor cada dia més creixent que mereixen del públich de totas nacions los Remeys **Costanzi**, que han curat mils de malalts de **venéreo** y **sífilis** encare sent sos mals crónichs de més de 20 anys.

Dits medicaments son d' efecte tan maravellós pera 'ls *estreñyiments uretrals*, que en 20 ó 30 dias están totalment curats, evitant ademés las perillosas *candelillas*. En dos ó tres dias será radicalment curada la *purgació* recent y en cinch ó sis dias la *crónica* y gota militar. Inmillorable pera las *úlceras* y *fluix blanch* de las *donas*, *arenillas* y *catarros* de la *vejiga*, *escozores uretrales*, *calculs*, *retencions d' orina* y *demés infeccions genito urinarias* y especialment la *sifilis* encarque sia heréditaria Pera la curació de la *sifilis*, lo Roob ha donat probas patents d' una superioritat incontestable sobre tots los antisifilítichs fins ara coneguts, perque es l' únich que no conté *Ioduro de Potasio* ni cap *sustancia Mercurial*. Per lo contrari, la missió del Roob estriba precisament en contrarrestar los efectes de tals sustancias, tan desastrosos pera la salut, ja que com es sabut causan malaltías no molt fácils de curar. Lo Roob te ademés la ventatja de poderse usar ab profit en cualsevol mes del any. Als incrédols se 'ls hi admet lo pago una vegada curats, previ lo tracte especial y exclusiu ab l' inventor. *Carrer Diputació, 435, Barcelona.*— Preu de la **Injecció Costanzi**, pessetas *4*. Preu dels Confits antivenéreos pera quins no vulguin usar injeccions, pesseta *5*. Roob antisifilítich, lo Frasco, pessetas *4*. Pera provincias afegir pessetas 1'60. Dits medicaments están de venta en totas las Farmacias A Reus en la Farmacia de **D. Anton Serra**, Arrabal de Santa Anna, *80*, en la del **Dr. Carpa** y en la Droguería de **D. Francisco Freixa** Plassa de Prim, 1.

ALTAS

Y

BAIXAS

pera la contribució

Se 'n venen en la Imprempta d' aquest diari.

Publicacions regionalistas que 's reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya», «La Nació Catalana», Quinzenali de Catalunya, «L'Art del Pagés», quinzenari, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L' Olotí», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés.—Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés» setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellinse», setmanari de Catalunya» del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskazale», setmanaris de Bilbao (Biscaya).—«El Eco del Guadalope», setmnari de Alcañiz (Aragó).

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Juny de 1900

Linea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortirán de Barcelona directament pera Montevideo y Buenos-Aires los magnífichs y rápits vapors francesos

lo dia 11 de Juny lo vapor «Espagne»
lo dia 21 de » lo » «France»

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirá de Barcelona lo 27 de Juny pera Dakar, Rio Janeiro y Santos lo grandiós y acreditat vapor francés

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.ª, Plassa de Palacio.—Barcelona.

LLET PURA DE VACA

VACAS SU_SSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

✕ Sífilis ✕

Curacio absoluta y radical de la SÍFILIS en breu plasso, en lo

SANATORI PERA SIFILITICHS

Carrer Major de la Bonanova, núm. 74

San Gervasi, Barcelona.

Pera més informes, Dr. Abreu, carrer de Vergara, número 10, primer, Barcelona, ó en lo mateix establiment, al administrador Sr. Rumiá.

LA GRESHAM

COMPANYÍA INGLESA DE

SEGURS SOBRE LA VIDA

Y DE RENTAS VITALICIAS

FUNDAD A L' ANY 1848

Polissas indisputables —Beneficis Capitalisats. Primas molt moderadas.

LA GRESHAM te constituhit lo dipódit exigit per las Lleys fiscals vigents com garantía pera sos assegurats á Espanya.—Oficina pera Catalunya, Plassa de Catalunya, 9, acera de la Ronda de la Universitat, Barcelona.—A Reus dirigirse á D. LLUÍS DE PEDRO, Plassa de Prim.

LA PALATINE

Companyia inglesa de

Segurs contra incendis, esplossions y accidents.

Capital: 34.000.000 *de pessetas*

Oficina pera Catalunya, Plassa de Catalunya 9, acera de la Ronda de la Universitat.—Barcelona.

Comissionat a Reus, D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim

Servey dels trens de viatjers

De Mora á Reus

SORTIDA		ARRIBADA
4'19 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	7'54 m.
5'45 m.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe........	7'01 m.
8'41 m.	tren mercancías cotxes de 2.ª y 3.ª classe	12'31 t.
11'02 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	1'53 t.
5'23 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	8'48 n.

De Reus á Mora

SORTDA		ARRIBADA
7'01 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	9'49 m.
1'26 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	3'14 t.
3'28 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	6'29 t.
7'03 n.	tren de id. ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	10'06 n.
9'23 n.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe........	10'31 n.

De Reus á Barcelona

SORTIDA		ARRIBADA	
4,43 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe (1)	8'22 m.	Línea Vilanova
4'43 m.	» » » » » » »	9'41 m.	» Vilafranca
7'09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe......	9'21 m.	
1'01 t.	tren de mercancías ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	7'34 n.	
1'59 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª clase.....	5'08 t.	
6'35 t.	tren mixto ab cotxes de 2.ª classe (2).	10'13 n.	

De Barcelona á Reus

SORTIDA		ARRIBADA	
5'25 m.	tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe (3)	10'17 m.	Línea Vilafranca
9'51 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	1'01 t.	
11'15 m.	tren mercancías ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	6'35 t.	
1'55 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	5'31 t.	
7'02 t.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe...........	9'15 n.	

Reus, 1 de Juliol de 1899.

(1) Trasbort á Sant Vicens.
(2) Idem á Roda y Sant Vicens.
(3) Idem á Sant Vicens y Roda.

OJO ✕ AGRICULTORS ✕ OJO

Si volen conservar vostra Vinya, Olivera, Taronjer Llimoner y arbres fruyters, proben lo polvo SUBLIMIOR que á donat molt bons resultats á Fransa, segons marca registrada que posseheix son inventor y fabricant, Mr. Claria de Toulouse, contra las malaltías Mildiu, Blach Rot, Oidium, Codrilis, Antraenosa, Ayrals, Pulgons diversos Altisa, Liquens y Musgos, sense necessitat de sofre ni sulfat.

Dirigirse á son representant en aquesta **D. MATÍAS ESTEVE, (kiosco), passeig Mata.**